

Лекція № 2

Тема: “КОНЦЕПЦІЯ І МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АПАРАТ ЛОГІСТИКИ ”

Концептуальні парадигми логістики. Логістика як сфера компетенції, що пов'язує компанію з її споживачами та постачальниками і сприяє підвищенню конкурентоспроможності. Базові характеристики концепції логістики: системність, корисність, ефективність, орієнтація на споживача, повні витрати. Системний підхід як методологічна база логістики. Логістичні системи та принципи їх утворення. Класифікація логістичних систем (мікро-, мезо- та макрологістичні системи). Створення, функціонування та розвиток логістичних систем. Інструменти формалізації та прийняття рішень у логістичних системах.

Концепція логістики являє собою систему поглядів на вдосконалення господарської діяльності шляхом раціоналізації управління матеріальними і/або людськими та супутніми потоками.

Основними складовими даної концепції є:

- реалізація принципу системного підходу при вирішенні логістичних завдань;
- прийняття рішень на основі економічних компромісів;
- облік витрат протягом усього логістичного ланцюга;
- орієнтація на логістику як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств.

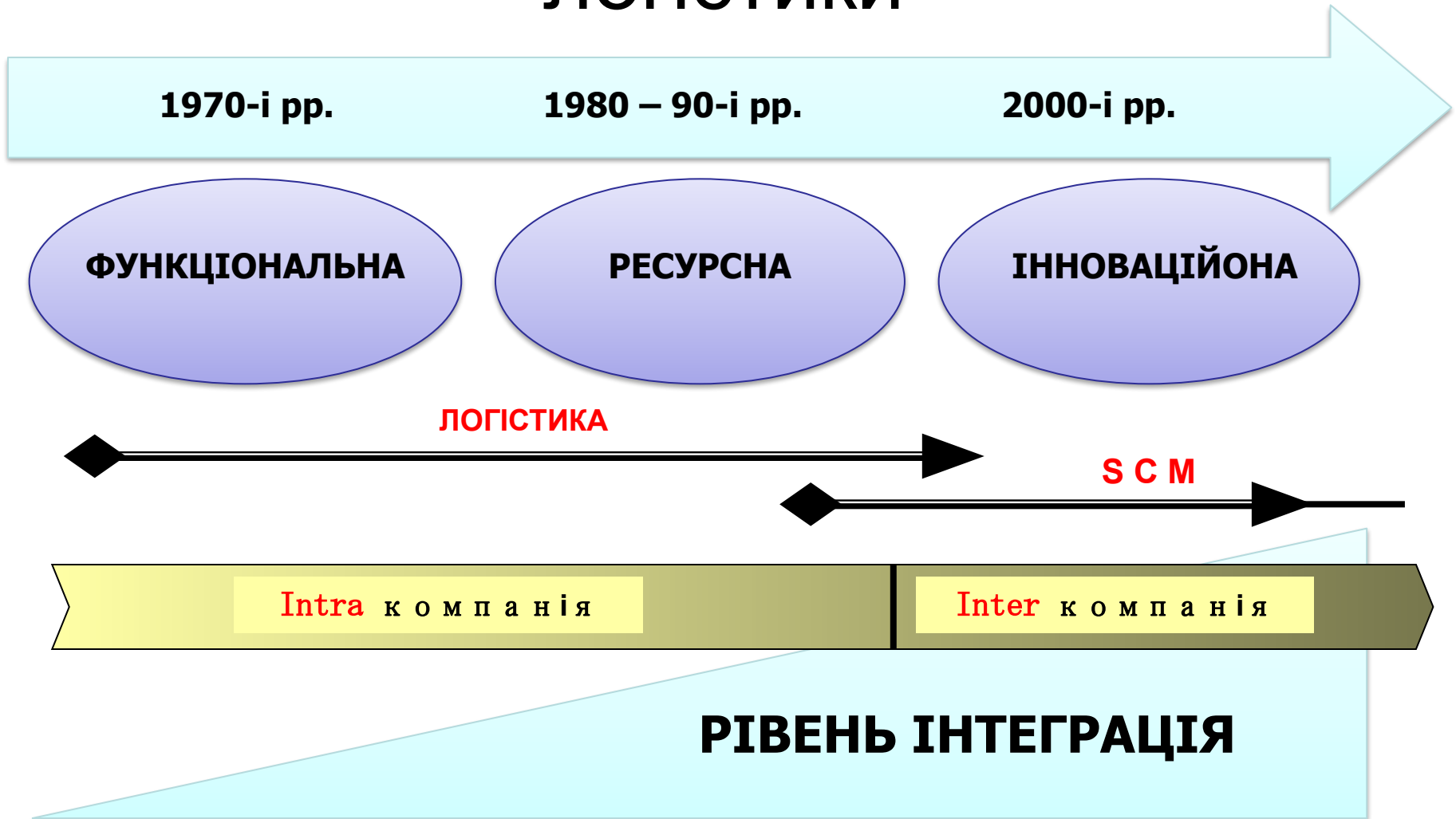
Логістичну концепцію для організацій бізнесу можна трактувати як парадигму (керівну ідею), як платформу підтримки бізнесу та інструментарій оптимізації ресурсів фірми при управлінні основними і супутніми потоками.

Реалізація принципу системного підходу.

- Системний підхід в логістиці передбачає розгляд господарюючих суб'єктів як комплексу взаємопов'язаних підсистем - виробничих, збутових і закупівельних підрозділів, керованих на основі інформації, отриманої і переданої із зовнішнього середовища.
- Функціонування логістичних систем характеризується наявністю складних причинно-наслідкових зв'язків як усередині цих систем, так і в їх стосунках з навколишнім середовищем.
- В цих умовах прийняття приватних рішень, без врахування спільних цілей функціонування системи і висунутих до неї вимог, може виявитися недостатнім, а можливо, і помилковим.
- *Приклад 1.3.1. Керівництво підприємства прийняло рішення про фасовці цукру в паперові пакети. Як сприйме це нововведення вся товаропровідна система, пристосована до транспортування, зберігання та виконання інших технологічних операцій з цукровим піском, упакованим в мішки?*
- *З позицій системного підходу рішення про фасування цукру на заводі-виробнику повинно прийматися з урахуванням вимог транспортних і торговельних організацій і мати на меті оптимізацію сукупного матеріального потоку.*

- Прийняття рішень на основі економічних компромісів. Використання економічних компромісів виражається в розрахунках, що відбивають інтереси, як різних підрозділів підприємства, так і всіх виробничих організацій, що беруть участь в логістичному процесі. Прийняття рішень на основі економічних компромісів передбачає необхідність урахування вимог суміжних функцій логістики на стиках окремих етапів і стадій руху товару. Це означає, що такі показники, як обсяг, частота поставок і витрати на поставку повинні розглядатися взаємопов'язано, а рішення про величину партії закупівель повинні прийматися з урахуванням витрат виконання замовлення і витрат на утримання запасів.
- Облік витрат протягом усього логістичного ланцюга. Одна з основних задач логістики - управління витратами з доведення матеріального потоку від первинного сировини до кінцевого споживача. Однак керувати витратами в процесі руху товару можна лише в тому випадку, якщо здійснюється їх суворий облік. Системи обліку витрат виробництва і обігу логістичних процесів повинні виділяти витрати, що виникають в процесі реалізації функцій логістики, формувати інформацію про найбільш значимі витрати, а також про характер їх взаємодії. При дотриманні цієї умови з'являється можливість використовувати головний критерій оптимального варіанта логістичної системи - мінімум сукупних витрат протягом усього логістичного ланцюга.
- Орієнтація на логістику як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства. Розгляд логістики як фактора підвищення конкурентоспроможності припускає, що наслідки прийнятих рішень у цій галузі повинні оцінюватися з точки зору їх впливу на доходи від продажу товарів. У зв'язку з цим виникає задача пошуку показників, найбільш точно відображають зв'язок логістики з основними економічними і фінансовими показниками роботи підприємства.

Зміна концептуальних парадигм логістики

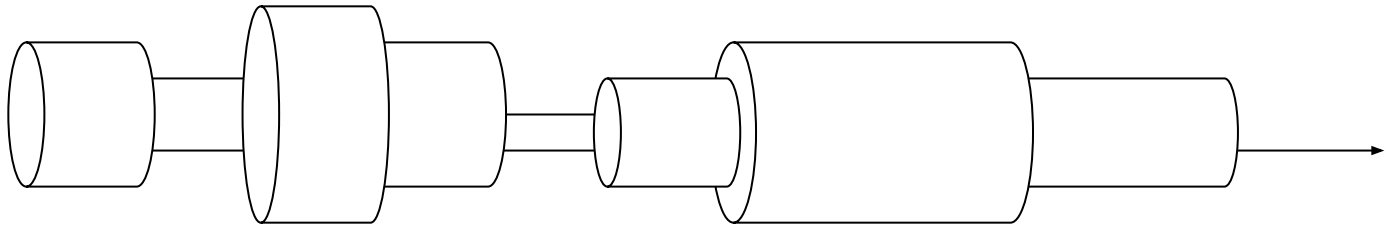
Функціональна парадигма логістики

Функціональна парадигма характерна для періоду з 1960 до 1985 років і означає, що логістика включає операційні види діяльності – транспортування, складування, вантажопереробку, митне оформлення, страхування вантажів тощо.

Методи: типові моделі і методи транспортно-складських операцій, маршрутизація перевезень, вибір транспорту і ТЗ, методи зонування складських площ, вибір технології зберігання і розміщення тощо

Мета функціональної логістики

Усі логістичні функції повинні розглядатися взаємопов'язано, як єдиний процес, який оптимізується в цілому, а не локально

Види синхронизації процесів:

- по інтенсивності матеріальних та нематеріальних потоків;
- по рівню якості різних операцій;
- За часом (мінімізація часових розривів між функціями).

Відеокейс “Доставити точно в
термін”

Приклад

- Підприємство «XXXX» займається виробництвом і реалізацією мінеральної і солодкої води. Виробнича потужність заводу дозволяє розливати в пляшки 80 000 л в день (завод працює без вихідних). Стандартні пляшки місткістю 750 мл поступають на пакувальну ділянку, продуктивність якої 20 000 упаковок в день по 12 пляшок в кожній. Пакувальна лінія працює 5 днів в тиждень. З пакувальної лінії продукція прямує на склади підприємства, розташовані в місцях концентрації основних споживачів. Підприємство має 2 склади, які можуть зберігати по 30 000 упаковок в тиждень.
- Перевезення продукції від заводу до складів здійснює транспортна компанія «ТТТ», що має 8 вантажівок місткістю 300 упаковок кожен. Вони можуть виконати по 4 їзду в день 7 днів в тиждень.

- **Приклад. Компанія «Пегюформ» поставляє бампери для моделі авто «Пасат».**
- **Компанія «Фольксваген» складає за 6 місяців до фактичного початку робіт план, постачань, який постійно коректується, враховуючи необхідну форму і колір бамперів (84 варіанти).**
- **За 6 годин до фактичної зборки поступає план кінцевої зборки.**
- **Кожні 39 секунд комплект бамперів передається з проміжного складу в правильній послідовності, щоб співпасти з кінцевою збіркою. Комплекти переміщуються на 2 складальних конвейєра, де бампер укомплектовується лампами і ін. (300 варіантів).**
- **Складальний конвейєр випускає бампери кожні 78 сек., вони укомплектовуються на спец.поддоны і спецові. вантажівкою доставляються на завод «Фольксвагена».**
- **Завантаження у постачальника і розвантаження і виробника організована так, щоб кінцева збірка не уривалася.**
- **З моменту розвантаження до початку збірки проходить 1 година.**

Ресурсна парадигма логістики

Ресурсна парадигма (1980-2000 р.р., в деяких країнах до цього часу) означає, що ефективність використання ресурсів підприємства або в ланцюгу поставок вимірюється загальними (сумарними) витратами на логістику та пов'язаними з нею видами діяльності

Методи: передача логістичних функцій на аутсорсинг, пошук компромісів витрат, зменшення витрат на стиках процесів і функцій

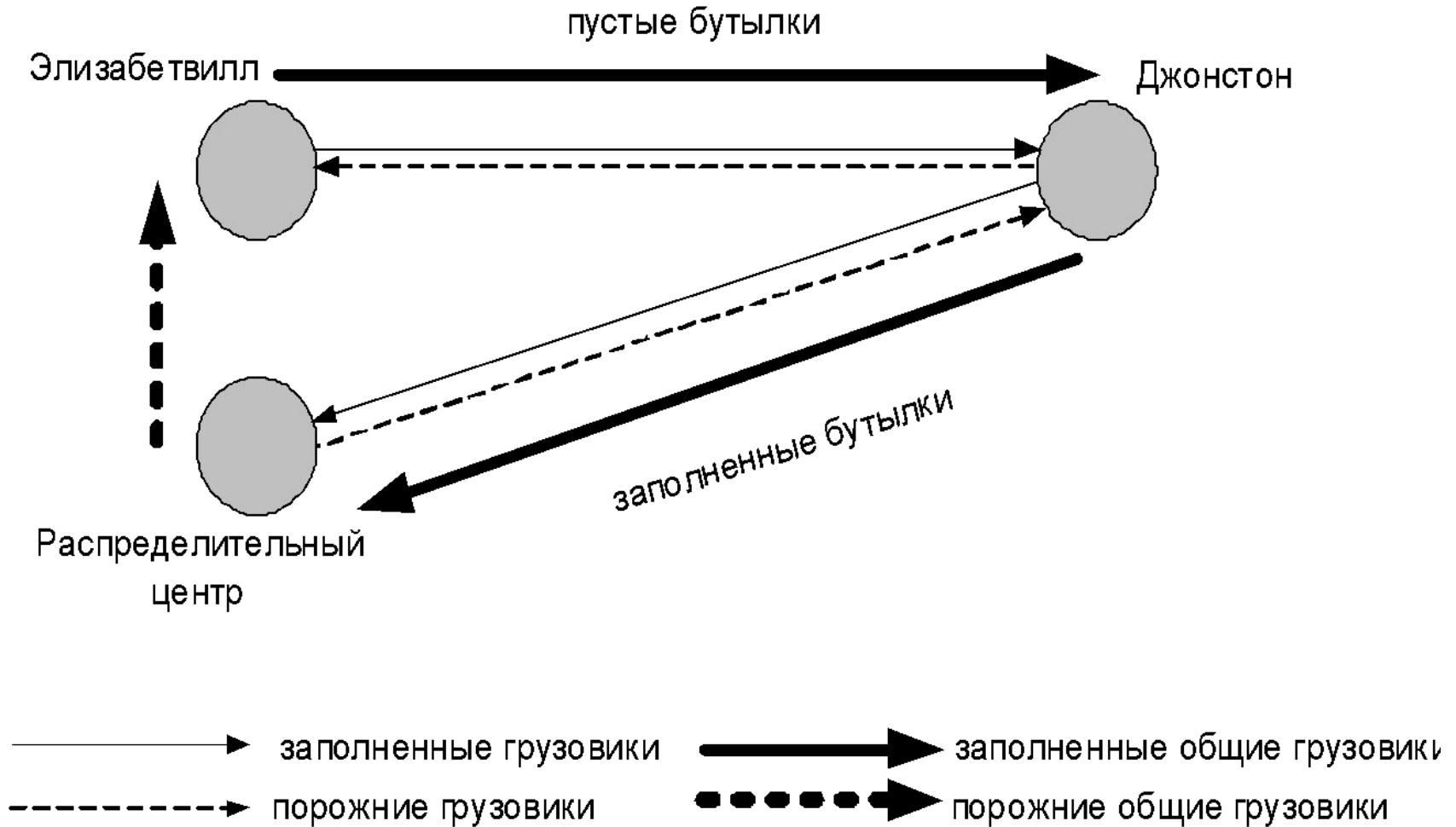
Відеокейс “Історія споживання
речей”

Інноваційна парадигма логістики

Інноваційна парадигма передбачає оптимізацію доданої цінності в ланцюгу поставок. Її сутність полягає в розгляді логістичного процесу як єдиного цілого в ланцюгу поставок для більш ефективного досягнення цілей бізнесу

Методи: міжопераційна, міжфункціональна, міжфірменна (міжорганізаційна) інтеграція в ланцюгу поставок, інформаційна інтеграція та створення єдиного інформаційного простору, консолідація логістичної діяльності в логістичних центрах і технопарках

Приклад зовнішньої інтеграції

Методологічною базою логістики

Є:

- Системний аналіз,
- Кібернетика,
- Дослідження операцій,
- Економіко-математичне моделювання
- Економіка і менеджмент
- Інформаційні системи та технології

Методологія сучасної логістики, заснована на інтегральному підході та інноваційній парадигмі, представляє матеріальний потік в якості інтегратора, причому ланцюг поставок розглядається в розрізі управління матеріальним потоком як єдине ціле – інтегрована система, що реалізує цілі бізнесу від постачальника до споживача.

Логістична система

Властивості л.с.

- **складність:** наявність великої кількості елементів (ланок); складний характер взаємодії між окремими елементами; складність функцій, виконуваних системою; наявність складно організованого управління; вплив на систему великої кількості факторів зовнішнього середовища;
- **ієрархічність:** підпорядкованість елементів нижчого рівня (порядку, рангу) елементам вищого рівня лінійного чи функціонального логістичного управління;
- **цілісність:** властивість системи виконувати задану цільову функцію, яка реалізується тільки логістичною системою в цілому, а не окремими її ланками або підсистемами.
- **структурованість:** передбачає наявність певної організаційної структури логістичної системи, яка складається із взаємопов'язаних об'єктів і суб'єктів управління, що реалізує задану мету;
- **рухливість:** мінливість параметрів елементів логістичної системи під впливом зовнішнього середовища, а також рішень, прийнятих учасниками логістичного ланцюга;
- **унікальність,** непередбачуваність і невизначеність поведінки в конкретних умовах і під впливом зовнішнього середовища;
- **адаптивність:** здатність логістичної системи змінювати свою структуру і вибирати варіанти поведінки відповідно до нових цілей і під впливом зовнішнього середовища;
- **інтеграційність:** логістична система володіє інтеграційними властивостями, які не притаманні ні одному із елементів окремо;
- **організаційність:** зв'язки між елементами логістичної системи визначені чиним упорядковані, тобто логістична система має організацію.

Структура логістичної системи

Логістична система

Підсистеми

Функціональний
комплекс

Забезпечуючий
комплекс

Ланки

ЛЛС

ЛЛС

ЛЛС

ЛЛС

Елементи

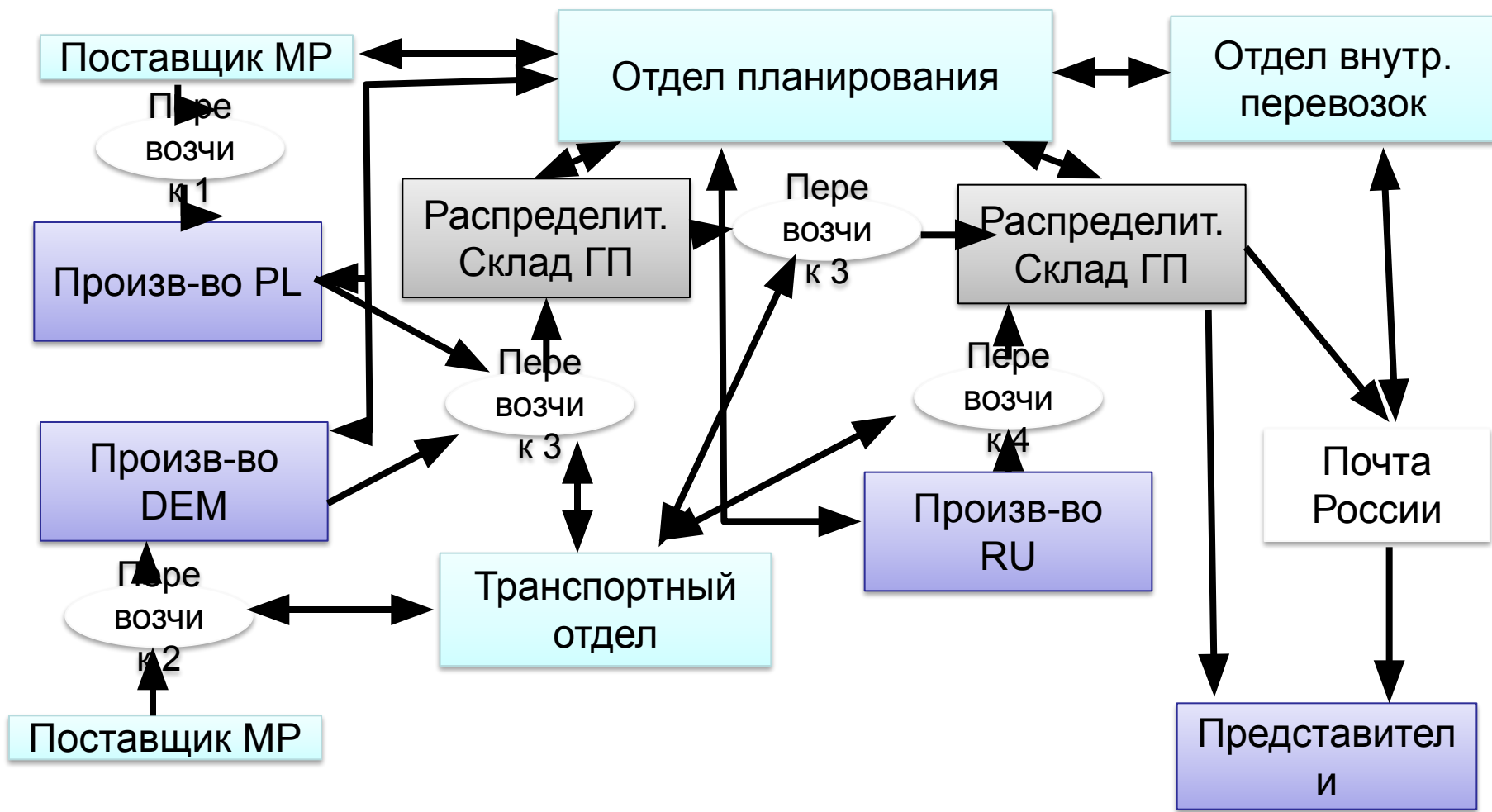
ЕЛС

ЕЛС

ЕЛС

ЕЛС

Пример логистической системы

→ Материальный поток
- - - Поток информации

Комплекс підсистем ЛС

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ

- Підсистема управління закупівлями
- Підсистема управління розподілом
- Підсистема підтримки виробничих процесів
- Підсистема управління логістичним сервісом
- Підсистема управління складуванням і вантажопереробкою
- Підсистема управління транспортуванням

ЗАБЕЗПЕЧУЮЧИЙ

- Організаційно-економічне забезпечення
- правове забезпечення
- Інформаційне забезпечення і комплекс технічних засобів
- Кадрове забезпечення
- Екологічне і ергономічне забезпечення

Домашнє завдання №2

- Знайти 5-10 визначень логістичної системи і порівняти їх між собою.
- Пояснити суть системного підходу в функціональній, ресурсній та інноваційній парадигмі логістики
- Навести приклади структури логістичної системи на мікро-, мезо- та макрорівнях.
-